

Бекітемін:

Басқарма мүшесі-академиялық
мәселелер жөніндегі проректор

Н. Алимбекова

« 01 » сәуір 2025 ж.

**Білім беру бағдарламаларын іске асыру барысында заманауи оқыту
әдістері мен технологияларын таңдау және қолдану жөнінде
НЕГІЗДЕМЕЛІК (рамалық) ӘДІСТЕМЕЛІК КАРТА**

1. Әдістемелік карта мақсаты

Осы әдістемелік карта оқытушыларды заманауи педагогикалық технологиялар мен оқыту әдістерін таңдауда және қолдануда бірыңғай тәсілдермен қамтамасыз етуге арналған.

Карта білім беру үдерісінің сапасын арттыруға бағытталған құрал болып табылады, білім алушылардың кәсіби құзыреттерін дамытуға ықпал етеді және Қазақстан Республикасы Жоғары білімнің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының (ЖБМЖМС) талаптарына, сондай-ақ «Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕАҚ Академиялық саясатына сәйкес инновациялық оқыту нысандарын енгізуді ынталандырады.

Картаның мақсаты – сабақтарды тиімді жобалауға, оқыту технологияларын ұтымды үйлестіруге, сондай-ақ білім алушылардың оқу үдерісіне тартылуын және олардың академиялық нәтижелерін арттыруға әдістемелік негіз қалыптастыру.

2. Оқытуды ұйымдастырудың негізгі қағидаттары

Пәндерді оқыту процесінде келесі қағидаттарды ұстану ұсынылады:

1. **Студентке бағытталу (студентоцентрлендіру)** – оқу үдерісі білім алушылардың білім беру қажеттіліктері, қызығушылықтары мен жеке ерекшеліктерін ескере отырып ұйымдастырылады.

2. **Интегративтілік** – дәстүрлі, интерактивті және цифрлық оқыту әдістері мен құралдарын оңтайлы үйлестіру.

3. **Оқу нәтижелеріне бағдарлану** – қалыптастырылған құзыреттер мен оқу нәтижелеріне қол жеткізу оқыту тиімділігінің негізгі өлшемі болып табылады.

4. **Цифрлық технологияларды пайдалану** – білім беру ортасын кеңейту мақсатында онлайн және цифрлық ресурстарды, LMS платформаларын және интерактивті сервистерді қолдану.

5. Жасанды интеллект технологияларын жауапкершілікпен және әдептілікпен пайдалану – сауалдарды дұрыс қою, ақпараттың дұрыстығын тексеру, академиялық адалдықты сақтау және оқытуды қолдау құралы ретінде АИ-ді бейімдеп пайдалану дағдыларына үйрету.

6. Сыни ойлау мен дербестікті дамыту – ақпаратты талдау, түсіндіру, дәлелдеу және алынған білімді тәжірибеде қолдану дағдыларын қалыптастыруға басымдық беру.

7. Инклюзивтілік – барлық білім алушылардың тең қатысу жағдайларын қамтамасыз ету, олардың жеке білім беру қажеттіліктерін ескеру, бейімделген оқыту нысандары мен әдістерін қолдану.

8. Тәжірибеге бағдарлану – пән мазмұнының болашақ кәсіби қызметтің нақты міндеттерімен байланысын қамтамасыз ету.

3. Заманауи педагогикалық технологиялар

Білім беру үдерісінің тиімділігін арттыру және оқу қызметінде педагогикалық әсердің әртүрлілігін қамтамасыз ету мақсатында заманауи педагогикалық технологияларды қолдану ұсынылады.

Осы технологияларды қолдану оқу процесін білім беру бағдарламаларында қарастырылған құзыреттерді дамытуға бағдарлауға, сондай-ақ білім алушылардың белсенділігін, дербестігін және кәсіби өсуін арттыруға ықпал етеді.

Төменде пәндерді оқыту барысында оқытушылар қолдана алатын негізгі педагогикалық технологиялар берілген:

1-кесте. Негізгі заманауи педагогикалық технологиялар

№	Технология	Мазмұны мен ерекшеліктері	Қолданудың болжамды (ұсынылған) нысандары	Күтілетін оқу нәтижелері
1	Кредитті-модульді технология	Ол пәннің мазмұнын тақырыптық модульдер негізінде ұйымдастыруды, кредиттегі жүктемесін ескере отырып, көздейді.	Курсты блоктарға бөлу, модульдік аралық бағалаулар	Жеке білім беру траекториясын қалыптастыру
2	Интерактивті оқыту	Білім алушыларды білімді игеру процесіне	Пікірталастар, іскерлік ойындар, кейстер, мига шабуыл	Белсенділікті арттыру, коммуникативтік дағдыларды дамыту

		белсенді қосуға баса назар аудару		
3	Проблемалық оқыту	Кәсіби проблемалық жағдайларды талдау және шешу арқылы оқыту	Ситуациялық міндеттер, проблемалық мәселелер	Зерттеу дағдыларын дамыту
4	Жобалық оқыту	Білім алушылардың нақты кәсіби контекстке бағытталған жоба бойынша жұмысы	Жеке және топтық жобалар	Тәуелсіздікті, жауапкершілікті, шығармашылықты дамыту
5	Аралас оқыту (Blended Learning)	Жеке формалар мен қашықтықтан цифрлық ресурстарды біріктіреді	Лекциялар + LMS + онлайн-платформалар	Оқытудың даралануы және икемділігі
6	АКТ және цифрлық технологиялар	Онлайн-платформалар мен электрондық ресурстарды белсенді қолдану	Moodle, Google Classroom, Zoom, Mentimeter	Цифрлық құзыреттілікті арттыру
7	Сыни тұрғыдан ойлау технологиясы	Аналитикалық, рефлексивті және дәлелді ойлауды қалыптастыру	Пікірсайыс, эссе, "6 ойлау шляпасы" STEAM	Позицияны талдау және дәлелдеу қабілеті
8	CLIL (пәндік-тілдік интеграцияланған оқыту)	Пәндік білім мен тілді бір уақытта меңгеру	Шет тілін қосумен пәндерді оқыту	Кәсіби-тілдік құзыреттілікті дамыту
9	Инклюзивті білім беру	Әртүрлі жеке мүмкіндіктері, қабылдау стилі және оқу қарқыны бар білім алушылар үшін білім беру процесінің қолжетімділігін қамтамасыз ету	Жеке тапсырмалар, бейімделген бағалау, тьюторлық сүйемелдеу, жұптық оқыту, қолдау ортасы	Толеранттылықты қалыптастыру, әлеуметтік-эмоционалдық дағдыларды дамыту және әрбір білім алушының табыстылығын арттыру
10	Жасанды интеллект және адаптивті оқыту технологиялары	Оқытуды жекелендіру, оқу деректерін талдау және жобалау және зерттеу	ChatGPT, GitHub Copilot, жеке ұсыныс жүйелері, LMS-тегі AI көмекшілері, тренажерлер,	Цифрлық және ақпараттық сауаттылықты, сыни ойлауды, AI-мен жұмыс істеу

 AMANZHOLOV UNIVERSITY	Білім беру бағдарламаларын іске асыру барысында заманауи оқыту әдістері мен технологияларын іріктеу және қолдану бойынша негіздемелік әдістемелік картасы	16-беттің 4-шісі
--	--	---------------------

		жұмыстарын қолдау үшін AI құралдарын пайдалану	автоматтандырылған тексеру және кері байланыс жүйелері	дағдыларын дамыту, оқу нәтижелерінің дербестігі мен сапасын арттыру
--	--	--	--	---

Көрсетілген кесте рамалық және ұсынымдық сипатқа ие болып, оқытушының кәсіби еркіндігін шектемейді. Белгілі бір технологияларды, әдістерді және оқытуды ұйымдастыру формаларын таңдау оқытушының өз еркімен жүзеге асырылады, ескеріліп:

- пән бойынша оқытудың мақсаттары мен нәтижелері;
- оқу материалдарының мазмұны мен құрылымы;
- білім алушылардың дайындығының деңгейі және ерекшеліктері;
- сабақ өткізудің форматы мен жағдайлары;
- оқытушының жеке педагогикалық тәсілі.

Оқытушы көрсетілген технологияларды және оларды қолдану тәсілдерін бейімдеуге, біріктіруге және толықтыруға құқылы, ең тиімді нәтижелерге қол жеткізуге бағытталған нұсқаларды таңдай алады. Кесте әдістемелік бағдар ретінде қызмет етеді, бірақ қатал нормативтік талап емес.

4. Инклюзивті педагогикалық технология және оны білім беру процесінде қолдану

Инклюзивті педагогикалық технология білім алушылардың жеке білім беру қажеттіліктерінің әртүрлілігін, олардың жеке ерекшеліктерін, материалды игеру қарқынын, дайындық деңгейін және ақпаратты қабылдау стилін ескере отырып, оқу процесін ұйымдастыруды қамтиды. Бұл технология қолжетімді, қолдаушы және дамытушы білім беру ортасын құруға бағытталған, онда әрбір білім алушы оқу қызметіне табысты қосылуға және өз мүмкіндіктеріне сәйкес оқу нәтижелеріне қол жеткізуге мүмкіндік алады.

Кесте 2. Инклюзивті технологияның мазмұны мен негізгі ережелері

Компонент	Мазмұны және іске асырылуы
Мазмұнды бейімдеу	Қол жетімділікті арттыру үшін оқу материалын әртүрлі тәсілдермен ұсыну (түсініктеме, схемалар, көрнекі бейнелер, мысалдар, тәжірибеге бағытталған тапсырмалар).
Тапсырмаларды саралау	Білім алушылардың жеке мүмкіндіктерін есепке алу үшін Күрделілік, орындалу қарқыны және дербестік деңгейлерінің нұсқаларын ұсыну.
Өзара әрекеттесу формаларындағы икемділік	Жеке, жұптық, топтық жұмысты, сондай-ақ оқу ынтымақтастығы мен тьюторлық сүйемелдеуді қолдану.

Қолдау кері байланыс

Салыстыру емес, прогресс пен дамуға бағытталған бағалау; позитивті күшейтуге және мағыналы рефлексияға баса назар аудару.

Оқу қызметінде инклюзивті технологияны іске асыру нысандары

- шағын топтар және «тең-тең» жұпта жұмыс істеу;
- рөлдерді бөлумен жобалау және зерттеу қызметі;
- мазмұнды ұсынудың мультимодальды тәсілдері (мәтін + графика + аудио + практикалық мысалдар) ;
- тақырып бойынша кеңестер және жеке жылжыту траекториялары;
- әр түрлі деңгейдегі жұмыс қиындықтары бар сандық платформаларды пайдалану.

Кесте 3. Күтілетін білім беру нәтижелері

Білім алушылар үшін нәтижелер	Білім беру процесінің нәтижелері
өз мүмкіндіктеріне деген сенімділікті арттыру;	қол жетімді және қолдау көрсететін оқу ортасын құру;
ынтымақтастық және коммуникативтік мәдениет дағдыларын дамыту;	білім алушылардың белсенділігі мен белсенділігін арттыру;
әлеуметтік толеранттылық пен эмпатияны қалыптастыру;	академиялық табыстылық пен материалды игеру сапасының тұрақты өсуі.

Бұл бөлім ұсынымдық сипатта болады. Оқытушы инклюзивті педагогикалық технологияны қолдану дәрежесі мен нысандарын ескере отырып таңдауға құқылы:

- оқу пәнінің мақсаттары мен мазмұны,
- академиялық топтың деңгейі мен құрамы,
- білім беру бағдарламасының ерекшеліктері.

Инклюзивті технология 3-бөлімде берілген басқа педагогикалық технологияларды алмастырмайды, бірақ оларды толықтырады және күшейтеді, бұл оқытуға тең қолжетімділікті және барлық білім алушылардың табысты қосылуын қамтамасыз етеді.

5. Оқыту әдістері және олардың педагогикалық мақсаты

Оқытудың жоспарланған нәтижелеріне қол жеткізу және білім алушылардың кәсіби құзыреттіліктерін дамыту үшін оқытушыға оқытудың әртүрлі әдістерін қолдану ұсынылады. Әдістердің әртүрлілігі теориялық дайындықтың, практикалық іс-әрекеттің, аналитикалық жұмыстың және интерактивті өзара әрекеттесудің теңдестірілген үйлесімін қамтамасыз етеді.

	Білім беру бағдарламаларын іске асыру барысында заманауи оқыту әдістері мен технологияларын іріктеу және қолдану бойынша негіздемелік әдістемелік картасы	16-беттің 6-шісі
---	--	---------------------

Оқыту әдістерін дұрыс таңдау білім алушылардың мотивациясын арттыруға, материалды игеру тереңдігін қамтамасыз етуге және оны кәсіби контексте қолдану дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік береді. Төменде пәннің ерекшелігі мен педагогикалық мақсаттарды ескере отырып, оқу сабақтарына енгізілуі мүмкін оқыту әдістерінің негізгі топтары берілген.

Кесте 4. Оқыту әдістерінің негізгі топтары

Әдістер тобы	Мысалдар	Қолдану сипаттамасы	Күтілетін әсер
Ауызша	дәріс, түсініктеме, әңгіме	Оқу материалының құрылымдық тұсаукесері үшін қолданылады, ұғымдарды ашу, заңдылықтар мен процестерді түсіндіру	Теориялық базаны және тұжырымдамалық аппаратты қалыптастыру
Көрнекі	демонстрациялар, инфографика, бейнематериалдар, презентациялар	Ақпаратты визуализациялауды қамтамасыз етіңіз, дерексіз және күрделі тақырыптарды түсінуді жеңілдетіңіз	Материалды қабылдаудың көрнекілігі мен қол жетімділігін арттыру
Практикалық	семинарлар, зертханалық жұмыстар, қолданбалы есептерді шешу, жаттығуларды орындау	Практикалық тәжірибе алуға және кәсіби дағдыларды пысықтауға бағытталған	Тұрақты дағдыларды қалыптастыру және білімді практикада қолдануға дайын болу
Интерактивті	кейс-әдіс, рөлдік және іскерлік ойындар, тренингтер, пікірталастар	Ұжымдық өзара әрекеттесуге, жағдайларды талдауға және шешім қабылдауға баса назар аударыңыз	Коммуникативтік дағдыларды, бастамашылықты және сыни ойлауды дамыту
Зерттеу	жобалық қызмет, деректерді талдау, микро зерттеулер, көздермен жұмыс	Дербес ізденісті дамытуға, ақпаратты талдауға және қорытындыларды дәлелдеуге бағытталған	Зерттеу мәдениеті мен аналитикалық құзыреттілікті қалыптастыру

Ұсынылған оқыту әдістерінің жіктелуі негіздемелік және ұсынымдық сипатта болады. Мұғалім әдістерді таңдау мен үйлестіруді дербес жүзеге асырады:

- пән бойынша оқыту мақсаттары мен нәтижелері;
- оқу материалының мазмұны мен құрылымының ерекшеліктері;
- білім алушылардың дайындық деңгейі және жеке қажеттіліктері;
- сабақтарды өткізу нысандары (аудиториялық, практикалық, зертханалық, қашықтықтан және т.б.);

- жеке педагогикалық стиль және әдістемелік артықшылық.

Әдістерді біріктіруге, оларды бейімдеуге және авторлық педагогикалық әдістерді қолдана отырып кеңейтуге рұқсат етіледі. Қорытынды міндет-білім алушылардың білімін тиімді меңгеруді және кәсіби құзыреттілігін дамытуды қамтамасыз ету.

6. Оқу процесін ұйымдастыру нысандары

Оқу процесін ұйымдастыру формалары оқытушы мен оқушылардың өзара әрекеттесу форматын, оқу уақытын бөлуді және педагогикалық әсердің сипатын анықтайды. Оқыту нысандарын таңдау оқу нәтижелеріне қол жеткізуді қамтамасыз етуі, пәннің ерекшелігін көрсетуі және білім алушылардың дайындық деңгейіне сәйкес келуі тиіс.

Формалардың әртүрлілігі білім алушылардың теориялық, практикалық және өзіндік жұмысын тиімді үйлестіруге, білім алушылардың білім беру процесіне белсенді қосылуына және оларда кәсіби және мета-пәндік құзыреттіліктерді қалыптастыруға жағдай жасауға мүмкіндік береді.

Кесте 5. Оқу процесін ұйымдастырудың негізгі формалары

Пішін түрі	Пішіндердің нақты түрлері	Өткізудің мазмұны мен ерекшеліктері	Күтілетін нәтижелер
Аудиториялық формалар	дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар	Оқу аудиториясында оқытушы мен білім алушылардың тікелей өзара іс-қимылын көздейді; білім беру, материалдарды талдау және талқылау, міндеттерді бірлесіп шешу үшін пайдаланылады	Теориялық базаны игеру, аналитикалық және практикалық дағдыларды дамыту
Тәжірибеге бағытталған формалар	зертханалық жұмыстар, өндірістік практикалар, тренингтер	Нақты немесе шартты-кәсіби жағдайларда білімді қолдануға бағытталған; кәсіби дағдыларды қалыптастырады	Практикалық тәжірибе мен кәсіби дайындықты қалыптастыру
Аудиториядан тыс формалар	өзіндік жұмыс, консультациялар, оқу жобалары	Материалдарды терең зерттеуге, тақырыпты өз бетінше зерттеуге және кері байланыс алуға мүмкіндік береді	Оқытудың дербестігін, жауапкершілігін және өзін-өзі басқару дағдыларын дамыту
Онлайн-формалар	вебинарлар, бейне дәрістер, LMS	Қашықтықтан немесе аралас оқыту үшін	Цифрлық сауаттылықты

 AMANZHOLOV UNIVERSITY	Білім беру бағдарламаларын іске асыру барысында заманауи оқыту әдістері мен технологияларын іріктеу және қолдану бойынша негіздемелік әдістемелік картасы	16-беттің 8-шісі
--	--	---------------------

	платформаларындағы тапсырмалар, форумдар	қолданылады; икемді білім беру ортасын құру	арттыру, оқытуды даралау
Интерактивті формы	дөңгелек үстелдер, шеберлік сыныптары, іскерлік және рөлдік ойындар, пікірталастар	Топтық өзара әрекеттесуді, талқылауды, тәжірибе алмасуды және шешімдерді бірлесіп іздеуді ынталандырады	Коммуникативтік құзыреттілікті және сыни ойлауды дамыту

Көрсетілген оқу үдерісін ұйымдастыру формалары ұсынымдық сипатқа ие болып, пәнді оқытудың мақсаттарына, білім алушылардың дайындығының деңгейіне және білім беру бағдарламасын іске асыру жағдайларына қарай оқытушы тарапынан бейімделуі мүмкін.

Оқытушыға рұқсат етіледі:

- бір сабақ немесе модуль аясында оқу формаларын біріктіру;
- оларды авторлық тәсілдермен және әдістемелік әдістермен толықтыру;
- қосымша цифрлық және интерактивті құралдарды пайдалану.

Оқытушының басты міндеті – оқу нәтижелеріне қол жеткізуді, білім алушылардың сабаққа қатысуын және практико-бағытталған тәсілдің іске асуын оңтайлы қамтамасыз ететін оқу формаларын таңдау.

7. Оқыту құралдары мен ресурстары

Оқу пәнін жүзеге асырудың тиімділігі көбінесе қолданылатын оқу құралдарының сапасымен анықталады. Оқыту құралдары мен ресурстары ақпаратқа қол жеткізуді, оқу материалын визуализациялауды, өзара іс-қимылды ұйымдастыруды, сондай-ақ білім алушылардың дербес және жобалық қызметін қолдауды қамтамасыз етеді.

Ресурстарды таңдау кезінде оқытушыға пәннің мақсаттарына, оқытудың жоспарланған нәтижелеріне, білім алушылардың цифрлық дайындық деңгейіне және техникалық құралдардың қолжетімділігіне назар аудару ұсынылады.

Кесте 6. Оқытудың негізгі құралдары мен ресурстары

Қаражат санаты	Ресурстардың мысалдары	Қолданудың мақсаты мен ерекшеліктері	Күтілетін нәтиже
Электрондық білім беру платформалары	Moodle, университет LMS, Google Classroom	Оқу материалдарын орналастыру, тапсырмаларды орындау, тестілеу өткізу және оқу	Оқу процесінің құрылымдылығын және материалдардың қолжетімділігін арттыру

		нәтижелерін тіркеу үшін қызмет етеді	
Қашықтықтан байланыс қызметтері	Zoom, Microsoft Teams, Google Meet	Онлайн сабақтарды, консультацияларды және топтық талқылауларды өткізу үшін пайдаланылады	Білім беру процесінің икемділігі мен үздіксіздігін қолдау
Интерактивті оқыту құралдары	Kahoot, Quizizz, Mentimeter, Padlet	Танымдық белсенділікті, кері байланысты, оқытудың ойын және ынталандырушы элементтерін белсендіру үшін қолданылады	Білім алушылардың қатысуын арттыру
Бейне ресурстар және онлайн курстар	Coursera, Stepik, YouTube EDU, Khan Academy	Қосымша білім беру материалдарына және халықаралық тәжірибеге қол жеткізуді қамтамасыз етеді	Білім беру көкжиегін және өзін-өзі оқыту мүмкіндіктерін кеңейту
Баспа және электрондық Оқу материалдары	оқулықтар, оқу құралдары, жұмыс дәптерлері, әдістемелік нұсқаулар	Теориялық негіздерді игеру және практикалық сабақтарға дайындық үшін қолданылады	Негізгі теориялық негізді қалыптастыру
Кәсіби бағдарламалық өнімдер (пәндер бойынша)	SPSS, Statistica, MATLAB, AutoCAD, LabView, мамандандырылған тренажерлер	Модельдеу, талдау, жобалау және зерттеу үшін Кәсіби бағытталған пәндерде қолданылады	Кәсіби дағдылар мен цифрлық сауаттылықты қалыптастыру
Материалдық-техникалық құралдар	зертханалық жабдықтар, Оқу стендтері, VR / AR құрылғылары, аспаптар мен құралдар	Практикалық дағдылар, эксперименттік жұмыстар және технологиялық мәдениетті қалыптастыру үшін қолданылады	Практикалық және зерттеу қызметінің құзыреттерін дамыту

Оқыту құралдары мен ресурстарының тізімі үлгілі болып табылады және оқытушы оны ескере отырып кеңейте немесе бейімдей алады:

- оқу пәнінің мақсаттары мен мазмұны;
- кафедра мен университеттің техникалық жабдықтау деңгейі;
- білім беру бағдарламасының кәсіби бағыты;
- білім алушылар контингентінің ерекшеліктері.

Оқытушыға дәстүрлі және цифрлық оқыту құралдары арасындағы тепе-теңдікті қамтамасыз ете отырып, әртүрлі ресурстарды біріктіру, сондай-ақ

Академиялық адалдық пен авторлық құқық нормаларын сақтауды коса алғанда, ақпараттық материалдарды ұтымды және этикалық пайдалану мәдениетін сақтау ұсынылады.

8. Оқу нәтижелерін бақылау және бағалау

Бақылау және бағалау жүйесі білім алушылардың оқытудың жоспарланған нәтижелеріне қол жеткізуін тексеруді, кері байланысты қалыптастыруды және оқу материалын игеру сапасын арттыруды қамтамасыз ететін білім беру процесінің негізгі элементі болып табылады. Бақылау ашық, объективті, дәйекті және силлабуста және білім беру бағдарламасында тұжырымдалған оқытудың күтілетін нәтижелеріне сәйкес болуы керек. Білімді ғана емес, сонымен қатар дағдыларды, талдау, дәлелдеу, шешім қабылдау және тәуелсіз әрекеттерді бағалауға мүмкіндік беретін бағалаудың әртүрлі әдістерін қолдану маңызды.

Кесте 7. Бақылау мен бағалаудың негізгі түрлері

Бақылау түрі	Әдістер мен құралдар	Қолданудың мақсаты мен мазмұны	Бағаланатын нәтижелер
Ағымдағы бақылау тестілеу	ауызша сауалнама, экспресс-тапсырмалар, рефераттарды тексеру, LMS-тегі тапсырмалар	тақырыпты немесе модульді зерттеудің жекелеген кезеңдерінде оқу материалын игеруді жедел тексеру	теориялық ережелерді, терминдер мен негізгі ұғымдарды түсіну
Аралық (аралық) бақылау	Бақылау жұмысы, кейс-талдау, шағын жоба, тақырыпты таныстыру	ірі тақырыптық Блокты (модульді) игеру деңгейін бағалау	типтік жағдайларда білімді қолдана білу және есептік нысандарды шешу
Қорытынды бақылау	емтихан, жазбаша немесе жобалық жұмысты қорғау, портфолио көрсету	Пән бойынша білім беру жетістіктерін кешенді бағалау	Құзыреттіліктің қалыптасуы, білімді кәсіби қолдануға дайындық
Қалыптастырушы бағалау	өзін-өзі бағалау, өзара бағалау, рефлексиялық есептер, оқу күнделіктері	Өзін-өзі бақылау, өз іс-әрекетін сыни талдау дағдыларын дамыту	Нәтижеге жауапкершілік, академиялық дербестік және өзін-өзі ұйымдастыру
Критериалды бағалау (басқа әдістермен бірге қолданылады)	алдын ала тұжырымдалған таразыларды, чек-парақтарды, рубрикаторларды пайдалану	Білім алушылар үшін бағалардың ашықтығы мен түсінікті болуын қамтамасыз ету	Қойылған бағалаудың объективтілігі мен негізділігі

Бағалау жүйесі оқытушының бейімделуіне ашық және оған байланысты түзетілуі мүмкін:

- пән бойынша оқытудың күтілетін нәтижелері,
- оқу сабағы түрінің ерекшеліктері,
- білім алушылардың дайындық деңгейі мен саны,
- қолданылатын педагогикалық технологиялар (мысалы, жобалық оқыту,

CLIL, аралас оқыту).

Бағалау материалдарын әзірлеу кезінде мұғалімге сүйену ұсынылады:

- нақты және өлшенетін критерийлер (rubrics / checklists),
- бағалаудың көп деңгейлі шкалалары (мысалы, құзыреттілікті игеру

деңгейлері бойынша),

- тапсырмаларды орындауға қойылатын ашық талаптар,
- уақтылы және сындарлы кері байланыс.

Бағалау жүйесінің негізгі міндеті-қорытынды нәтижені бекіту ғана емес, оқу процесін қолдау.

9. Оқу процесін ұйымдастыру бойынша оқытушыларға ұсынымдар

Осы ұсынымдар оқытушыларды оқу пәндерін іске асыру кезінде оқытудың тиімді әдістерін, технологияларын, нысандары мен құралдарын тандауда қолдауға бағытталған. Ұсыныстар оқытушының педагогикалық дербестігін нығайтуға, кәсіби шеберлікті дамытуға, білім алушылардың белсенділігін арттыруға және білім беру нәтижелерінің сапасын жақсартуға арналған.

Кесте 8. Негізгі ұсыныстар

Бағыт	Оқытушыға ұсынымдар	күтілетін нәтиже
Оқу сабақтарын жоспарлау	иллабуста және білім беру бағдарламасында көрсетілген оқу нәтижелеріне сүйене отырып, сабақ жоспарларын әзірлеу	Мазмұнның, әдістердің және бағалаудың мәлімделген құзыреттерге сәйкестігі
Оқыту әдістері мен технологияларын таңдау	Білім алушылардың тақырыбы мен контингентін ескере отырып, ауызша, практикалық, интерактивті және зерттеу әдістерінің үйлесімін пайдалану	Білім алушылардың қатысуын, белсенді түсінуін және дербестігін арттыру
Сандық ресурстарды қолдану	LMS, интерактивті өзара әрекеттесу және материалдарды визуализациялау қызметтерін белсенді қолданыңыз	Цифрлық сауаттылықты қалыптастыру және білім беру ортасын кеңейту
Білім алушылардың кері байланысы және қолдауы	Тұрақты сындарлы кері байланысты қамтамасыз ету, сұрақтар мен рефлексияны ынталандыру	Білім алушылардың өзіндік жұмысының уәждемесі мен сапасын арттыру

Теория мен практиканың интеграциясы	Кәсіби қызметтен мысалдар, салалық кейстер, нақты жағдайлар мен тапсырмаларды тарту	Кәсіби дағдыларды қалыптастыру және оқытудың болашақ қызметпен байланысы
Академиялық мәдениетті қалыптастыру	Білім алушыларды Академиялық адалдық нормаларын сақтауға, дұрыс дәйексөз келтіруге, жұмыстарды өз бетінше орындауға бағдарлау	Ғылыми ойлаудың жауапкершілігін, этикасын және мәдениетін дамыту
Оқытушының өзін-өзі дамыту	Кафедра мен факультетте біліктілікті арттыру бағдарламаларына, педагогикалық семинарларға, тәжірибе алмасуға қатысу	Оқытудың кәсіби құзыреттілігі мен сапасын арттыру

Оқытушы оқыту әдістерін, нысандарын және құралдарын таңдауда академиялық еркіндікке ие. Қолданылатын тәсілдердің негізделген, әдістемелік тұрғыдан дұрыс және оқу нәтижелеріне сәйкес болуы маңызды.

Өзінің педагогикалық қызметін жүйелі түрде талдап отыру, қолданылатын әдістемелердің тиімділігіне рефлексия жүргізу және қажет болған жағдайда өзгерістер енгізу ұсынылады.

Позитивті білім беру ортасын қалыптастыру ерекше мәнге ие, онда білім алушы өзін қатысушы, құрметтелетін және дамуға уәждеделген тұлға ретінде сезінуі тиіс.

Оқу үдерісінің табыстылығы оқытушы мен білім алушылардың ынтымақтастығына, нәтижеге деген өзара жауапкершілігіне және академиялық құндылықтарға құрметпен қарауына байланысты.

Оқыту үдерісін ұйымдастыру кезінде оқытушыға инклюзивтілік қағидаттарын ескеру ұсынылады:

- қолдаушы білім беру ортасын құру;
- оқу материалдарының қолжетімділігін қамтамасыз ету;
- сараланған және бейімделген тапсырмаларды қолдану;
- білім алушылардың жеке мүмкіндіктерін ескеретін бағалау түрлерін пайдалану.

Жасанды интеллектпен (ЖИ) жұмыс істеу құзыреттерін дамытуға ерекше назар аудару ұсынылады. Маңыздысы – ЖИ құралдарын оқу үдерісінде (деректерді талдау, идеялар генерациясы, жағдайларды модельдеу, ақпаратты визуализациялау және т.б.) қолдану ғана емес, сонымен қатар студенттерді жасанды интеллектті жауапкершілікпен, саналы және академиялық тұрғыдан дұрыс пайдалануға үйрету.

Бұл келесі дағдыларды қамтиды:

- дұрыс сұранымдарды (prompting) құра білу;
- алынған ақпараттың шынайылығын және ғылыми дұрыстығын тексеру дағдылары;

- академиялық адалдық нормаларын сақтау (антиплагиат, авторлық құқық, дәйексөз этикасы);
- өз ойлау үлесін ЖИ көмегінен ажырата білу.

Аталған дағдыларды меңгеру цифрлық дәуірдің негізгі метақұзыреттерін қалыптастыруға ықпал етеді: сыни ойлау, шешім қабылдаудағы дербестік, ақпаратпен және цифрлық құралдармен жұмыс істеу қабілеті. Бұл түлектердің цифрлық экономика және еңбек нарығының трансформация жағдайларындағы кәсіби қызметке дайындық деңгейін арттырады.

10. Білім беру салалары бойынша педагогикалық технологиялардың, оқыту нысандарының және бағалау критерийлерінің сәйкестік матрицасы

Дайындықтың әртүрлі салаларындағы білім беру бағдарламаларын іске асыру кезінде түлектердің кәсіби қызметінің ерекшелігін, оқу материалының сипатын және білім алушыларда қалыптасатын құзыреттердің басым түрлерін ескеру маңызды.

Бұл матрица педагогикалық технологиялар, оқу процесін ұйымдастыру нысандары мен білім беру саласына байланысты оқу нәтижелерін бағалау критерийлері арасындағы ұсынылатын сәйкестікті көрсетеді. Матрица оқытушыларға оңтайлы әдістемелік шешімдерді таңдауда қолдау көрсетуге, сондай-ақ оқу процесінің білім беру бағдарламасының мақсаттары мен нәтижелерімен үйлесімділігін қамтамасыз етуге арналған.

Кесте 9. Білім беру саласына байланысты әдістемелік шешімдердің ұсынымдық матрицасы

Білім беру саласы	Ұсынылатын педагогикалық технологиялар	Оқытуды ұйымдастырудың оңтайлы формалары	Оқыту нәтижелерін бағалаудың негізгі критерийлері
Педагогикалық Ғылымдар	Жобалық оқыту, кейс-әдіс, сыни ойлау технологиясы, CLIL, ынтымақтастықта оқыту	Семинар-пікірталастар, мастер-кларстар, педпрактика, сабақтарды модельдеу	Педагогикалық шешімдерді дәлелдеу; оқу процесін жобалауға дайын болу; эмоционалды-коммуникативтік құзыреттілік
Өнер және гуманитарлық ғылымдар	Проблемалық оқыту, шығармашылық жобалар, интерактивті дәріс, портфолио	Шығармашылық зертханалар, дайындық сабақтары, көрме жобалары, коллоквиумдар	Шығармашылық интерпретация деңгейі; өзіндік ерекшелігі; мәдени және көркем мәтіндерді талдау тереңдігі
Әлеуметтік ғылымдар,	Пікірсайыс, жағдайды талдау, Медиа-дизайн,	Баспасөз конференциялары, көпшілік алдында	Дәлелдеу сапасы; ақпараттық талдаудың дәлдігі; қоғамдық және

журналистика және ақпарат	зерттеу әдістері, CLIL	сөйлеу, дереккөздермен жұмыс, далалық зерттеулер	кәсіби коммуникация дағдылары
Бизнес, басқару және құқық	Ситуациялық модельдеу, іскерлік ойындар, кейс-талдау, жобалық оқыту	Іскерлік модельдеу, жобалық сессиялар, келіссөздер тренингтері, нормативтік актілер мен сот істерін талдау	Белгісіздік жағдайында шешім қабылдау; экономикалық / құқықтық негіздеме; жауапкершілік және тәуекелге бағдарлану
Жаратылыстану ғылымдары, математика және статистика	Зерттеу технологиялары, зертханалық-практикалық оқыту, эксперимент, жүйелік модельдеу	Зертханалық жұмыстар, модельдеу, есептерді шешу, ғылыми шағын жобалар	Есептеулер мен өлшемдердің дәлдігі; ғылыми тұжырымдардың негізділігі; нәтижелерді түсіндіре білу
Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар	Жобалық оқыту, Agile / Scrum топтық оқыту, проблемалық бағдарламалау, hackathon-тәсіл	Зертханалық семинарлар, топтық әзірлеу, бағдарламалық шешімдерді қорғау	Өнімнің функционалдығы; код тазалығы; командалық өзара әрекеттесу; Автоматтандыру және оңтайландыру деңгейі
Инженерлік, өңдеу және құрылыс	Конструкторлық-технологиялық оқыту, проблемалық оқыту, тәжірибеге бағытталған жобалау	Зертханалық-өндірістік тәжірибелер, модельдер мен стендтерде жұмыс істеу	Инженерлік шешімдердің дәлдігі; қауіпсіздік стандарттарын сақтау; жобаның технологиялылығы
Ауыл шаруашылығы және биоресурстар	Эксперименттік оқыту, далалық зерттеулер, проблемалық оқыту	Өндірістік практика, зертханалық эксперимент, агробиологиялық бақылаулар	Эксперименттік деректердің дұрыстығы; агротехнологияларды қолдану; шешімдердің экологиялық тазалығы
Қызметтер	Жобалық оқыту, сервис-дизайн, қызмет көрсету кейстері, ситуациялық оқыту	Қызмет көрсету тренажерлері, экскурсиялық тәжірибелер, қызмет көрсету сценарийлеріне арналған іскерлік ойындар	Клиентке бағдарлану деңгейі; қызмет көрсету мәдениеті; қиын жағдайларда әрекет ету қабілеті

Матрица негіздемелік, ұсынымдық сипатқа ие және оны оқытушылар сәйкес бейімдей алады:

- нақты оқу пәнінің мақсаттары мен нәтижелері;

- білім алушылардың дайындық деңгейі және ерекшеліктері;
- модуль немесе тақырып мазмұны;
- оқу сабағының форматы (аудиториялық, практикалық, қашықтықтан және т.б.);
- кафедрада немесе білім беру бағдарламасында қабылданған педагогикалық технологиялар ауқымы.

Оқытушы әдістемелік шешімдерді біріктіруге, авторлық әдістемелер есебінен матрицаны кеңейтуге және дайындықтың кәсіби бағытына байланысты бағалаудың неғұрлым тиімді нысандары мен тәсілдерін таңдауға құқылы.

Матрицаның негізгі міндеті-педагогикалық құралдарды таңдаудың негізділігін және білім беру процесінің сапасын қолдауды қамтамасыз ететін әдістемелік нұсқаулық ретінде қызмет ету.

11. Әдістемелік картаны енгізуден күтілетін нәтижелер

Әдістемелік картада ұсынылған оқытудың заманауи әдістері мен технологияларын пайдалану тәсілдерін іске асыру білім беру процесінің сапасын арттыруға және білім алушылардың кәсіби құзыреттілігін дамытуға бағытталған. Төменде осы ұсыныстарды жүйелі және дәйекті қолдану арқылы қол жеткізуге болатын күтілетін нәтижелер көрсетілген.

Кесте 10. Күтілетін нәтижелер

Нәтиже деңгейі	Күтілетін өзгерістердің сипаттамасы	Білім беру процесіне қатысушыларға әсері
Оқытушы деңгейінде	Педагогикалық шеберлікті арттыру, оқытудың түрлі технологияларын меңгеру, әдістемелік репертуарды кеңейту	Мұғалім икемді, әдістемелік тұрғыдан мықты және пәнді жүзеге асыруға сенімді болады
Білім алушы деңгейінде	Оқу белсенділігін арттыру, сыни және шығармашылық ойлауды дамыту, дербес және зерттеу қызметінің дағдыларын қалыптастыру	Білім алушы талдауға, міндеттерді шешуге және кәсіби өсуге дайын оқу субъектісіне айналады
Пән деңгейінде	Тәжірибеге бағытталған оқытудың басым болуы, материалды игеру сапасын арттыру, білім беру нәтижелерінің тұрақтылығы	Оқу пәні өзекті, қолжетімді және қолданбалы болады
Білім беру бағдарламасы деңгейінде	Оқытудың еңбек нарығының талаптарына, кәсіби стандарттар мен бағдарламаның мақсаттарына сәйкестігі	Түлектерді даярлау сапасы мен олардың бәсекеге қабілеттілігі нығайтылуда
Университет деңгейінде	Академиялық мәдениет пен білім беру ортасын жетілдіру, оқытудағы инновацияларды қолдау	Университеттің беделін және білім беру саясатын іске асырудың тиімділігін арттыру

- Күтілетін нәтижелер біртіндеп көрінуі мүмкін және оқытушылар мен студенттердің бейімделуіне уақыт қажет. Әдістер мен технологияларды енгізу кезең-кезеңмен, әдістемелік қолдауды сүйемелдеумен және кафедралар мен факультеттер деңгейінде педагогикалық тәжірибе алмасумен жүзеге асырылуы маңызды.

- Ұсыныстарды жүйелі қолдану оқытудың заманауи моделін қалыптастыруға ықпал етеді:

- - білім алушылардың белсенді білім беру позициясы;
- - оқытушылардың кәсіби және әдістемелік құзыреттілігі;
- - академиялық мәдениет және этика;
- - білім беру ортасының икемділігі мен инновациялылығы.

«Білім беру бағдарламаларын іске асыру барысында заманауи оқыту әдістері мен технологияларын таңдау және қолдану жөніндегі негіздемелік әдістемелік картасы» «Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕАҚ Академиялық кеңесі ұсынған

(№ 4 хаттама, « 01 » сәуір 2025 жыл)

АСЖБББД директоры

Е. Домалатов